

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
w Kielcach
ul. Leszczyńska 8

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY

na rok szkolny 2011/2012

Opracowanie – Komisja ds. Programu Wychowawczego Szkoły:

mgr Monika Łodej – koordynator

mgr Barbara Ozimirska

mgr Bożena Bedla

mgr Teresa Lichwała

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Wartości wyznaczające kierunki oddziaływań wychowawczych w ZSO nr 6.....	4
III.	Absolwent ZSO nr 6 w Kielcach powinien być człowiekiem:.....	4
IV.	Cele wychowawcze	5
V.	Powinności wychowawcze nauczycieli ZSO nr 6 w Kielcach.....	7
VI.	Treści wychowawcze zawarte w poszczególnych przedmiotach szkolnych:	9
VII.	Powinności wychowawcy klasowego.....	10
VIII.	Samorządność uczniów w ZSO nr 6.....	11
IX.	Zasady współpracy wychowawczej nauczycieli z rodzicami.....	12
X.	Współpraca ze środowiskiem (organizacjami, instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży).....	13
XI.	Zakres oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2011/2012	15
XII.	Uwagi o realizacji programu.....	25
XIII.	Ewaluacja.....	25

W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem, o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, żeby również umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich.

Jan Paweł II, *Przemówienie w UNESCO* (02.06.1980)

I. WSTĘP

Zgodnie z zapisami w Ustawie o systemie oświaty, szkoła jest podstawową jednostką uprawnioną do realizowania zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki, zapewnia każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotowuje go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. W swojej pracy szkoła opiera się na samorządności uczniów, którzy mają rzeczywisty wpływ bieżące funkcjonowanie szkoły. Daje szansę dzieciom i młodzieży na zaspokajanie swych aspiracji i dążeń do samodzielności, podejmowania twórczych działań i odpowiedzialności za własne czyny.

Szkoła wspomaga wychowawczą rolę rodziny. Oznacza to, że nie wyręcza rodziny z przynależnych jej praw i obowiązków, a jedynie ją wspiera i podnosi na wyższy poziom. Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Program Wychowawczy na rok szkolny 2011/2012 powstał w oparciu o zadania wynikające z podstawowych funkcji szkoły, wnioski z Rad Pedagogicznych i Rady Rodziców oraz Samorządu Uczniowskiego, jak również potrzeb indywidualnych uczniów i rodziców. Rok szkolny 2011/2012 został ogłoszony ROKIEM SZKOŁY Z PASJĄ. Dlatego też głównym celem wychowawczym ZSO nr 6 jest nie tylko wszechstronny rozwój osobowy ucznia w wymiarze intelektualnym, fizycznym, emocjonalnym, społecznym i moralno-duchowym, ale także wszelkie działania, które wspierają realizowanie własnych, ciekawych i nowatorskich pomysłów zarówno ze strony uczniów, jak i wszystkich osób biorących udział w życiu szkoły.

Program Wychowawczy jest realizowany przez wszystkich nauczycieli. Ma charakter otwarty, co oznacza, że będzie mógł być poddawany modyfikacjom i aktualizacjom.

II. WARTOŚCI WYZNACZAJĄCE KIERUNKI ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH W ZSO NR 6

- + Wzajemny szacunek, bezinteresowna pomoc innym.
- + Tolerancja (poszanowanie przekonań i odmienności innych, różnych dróg zdobywania umiejętności i mądrości życiowych, wolności, o ile nie szkodzi to innym i nie niszczy ustalonego porządku).
- + Odpowiedzialność.
- + Dociekliwość poznawcza ukierunkowana na dobro, prawdę i piękno.
- + Samodzielność i kreatywność.
- + Rodzina (miłość, przyjaźń) .
- + Sprawiedliwość (przyznanie każdemu należnych mu praw, i tego, co z tytułu jego wkładu pracy słusznie się mu należy).
- + Uczciwość – przestrzeganie obowiązujących zasad.
- + Partnerstwo (koleżeństwo), czyli traktowanie drugiej osoby jako równoprawnego członka społeczności.
- + Kultura słowa, czystość języka polskiego.
- + Patriotyzm (miłość do ojczyzny, tożsamość narodowa, szacunek dla dziedzictwa narodowego).
- + Poczucie wspólnoty lokalnej („moja mała ojczyzna”), wrażliwość na piękno przyrody, aktywność obywatelska, przedsiębiorczość, rzetelność.

III. ABSOLWENT ZSO NR 6 W KIELCACH POWINIEN BYĆ CZŁOWIEKIEM:

- + świadomym zachodzących w nim samym procesów psychicznych; oceniającym adekwatnie swoje możliwości, znającym swoje zalety i wady;
- + wrażliwym na cudzą krzywdę, zło i niesprawiedliwość; umiejącym określić własne uczucia;
- + mającym świadomość dalszego kształcenia się; radzącym sobie z ekonomiczną sferą życia;
- + szanującym wartości rodzinne;
- + mającym świadomość odpowiedzialności rodzicielskiej;

- + wrażliwym na potrzeby innych członków rodziny, starszych osób; dbającym o swoje zdrowie – prowadzącym racjonalny tryb życia, bez nałogów;
- + umiejącym sobie radzić w sytuacjach stresowych;
- + bezpiecznie poruszającym się na drogach;
- + świadomym współpracy Wspólnoty Europejskiej;
- + żywiącym patriotyczne uczucia do ojczyzny;
- + z szacunkiem odnoszącym się do tradycji;
- + odpowiedzialnym za stan naszego środowiska, dbającym o nie;
- + świadomym swoich praw i obowiązków;
- + aktywnym i twórczym;
- + ambitnym;
- + wzorującym się na autorytetach.

IV. CELE WYCHOWAWCZE

1. W zakresie rozwoju intelektualnego:

- ✓ poszukiwanie prawdy, dobra i piękna,
- ✓ uświadamianie użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji,
- ✓ poznanie swoich uzdolnień,
- ✓ poszerzanie zainteresowań,
- ✓ umiejętność przyswajania wiedzy,
- ✓ umiejętność poszukiwania informacji,
- ✓ umiejętność wypowiedzania się,
- ✓ umiejętność obserwacji i koncentracji,
- ✓ umiejętność samodzielnego myślenia i wysnuwania wniosków.

2. W zakresie rozwoju psychicznego:

- ✓ kształtowanie wrażliwości uczuciowej,
- ✓ poznawanie własnej sfery uczuciowej,
- ✓ rozpoznawanie własnych wad i zalet,
- ✓ kształtowanie akceptowanego wyrażania emocji,
- ✓ umiejętność wydawania sądów i ocen z zachowaniem zasad kultury,
- ✓ rozwijanie i scalanie koleżeństwa i przyjaźni,
- ✓ umiejętność kontaktowania się i współpracy z ludźmi.

3. W zakresie rozwoju społecznego:

- ✓ rozwijanie wartości rodzinnych i umiejętności komunikacji w rodzinie,
- ✓ uświadamianie podstawowych zasad i reguł obowiązujących w relacjach międzyludzkich,
- ✓ rozwijanie postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej i ogólnonarodowej,
- ✓ poszukiwanie korzeni, kształcenie świadomości własnego pochodzenia,
- ✓ budzenie poczucia świadomości narodowej,
- ✓ rozwijanie nawyku pracy dla dobra wspólnego i postaw prospołecznych,
- ✓ rozwijanie wartości związanych z kulturą wspólnoty lokalnej,
- ✓ wypracowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów; współpraca w grupie,
- ✓ umiejętność współdziałania i współtworzenia w szkole wspólnoty uczniów i nauczycieli,
- ✓ poszukiwanie naszego miejsca w kulturze europejskiej,
- ✓ odnajdywanie swojego miejsca w rodzinie, grupie koleżeńskiej, w szerszej społeczności (lokalnej, regionalnej, narodowej).

4. W zakresie rozwoju zdrowotnego:

- ✓ kształtowanie sprawności fizycznej,
- ✓ profilaktyka zdrowotna, w tym nieuleganie szeroko rozumianym uzależnieniom,
- ✓ zaangażowanie uczniów w ochronę środowiska.

5. W zakresie rozwoju moralnego:

- ✓ rozpoznawanie wartości moralnych,
- ✓ dokonywanie wyboru i hierarchizacji wartości,
- ✓ doskonalenie się,
- ✓ umiejętność oceny własnych zachowań,
- ✓ gotowość do poświęceń,
- ✓ odwaga cywilna,
- ✓ autentyczność działań, otwartość, ufność.

6. W zakresie rozwoju duchowego:

- ✓ poznawanie zasad wiary,

- ✓ poznawanie dorobku kultury,
- ✓ kształcenie postawy twórczej,
- ✓ myślenie refleksyjne,
- ✓ zdolność do głębokiego kontaktu duchowego z drugim człowiekiem.

7. W zakresie rozwoju estetycznego:

- ✓ rozbudzanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, plastycznymi, muzycznymi,
- ✓ aktywny udział w tworzeniu i przeobrażaniu najbliższego otoczenia,
- ✓ dbanie o własny wygląd, o własne miejsce pracy i odpoczynku.

V. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE NAUCZYCIELI ZSO NR 6 W KIELCACH

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji
1.	Znajomość aktualnych dokumentów prawnych dotyczących wychowania (Konstytucja RP, Ustawa o systemie oświaty, Konwencja Praw Dziecka, Statut Szkoły, regulamin oceniania)	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie prawa w codziennej pracy szkolnej.
2.	Współtworzenie i realizacja Programu Wychowawczego szkoły. Reagowanie na przejawy zagrożeń patologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny udział w radach szkoleniowych dotyczących problemów wychowawczych. • Realizacja zadań wynikających z Programu Wychowawczego szkoły. • Realizacja Programu Profilaktycznego placówki. • Współpraca w realizacji programu „Bezpieczna szkoła”.
3.	Motywowanie uczniów do pracy nad sobą (w zakresie nauki, aktywności, zachowania).	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie jawnych i jasnych kryteriów oceniania w nauce i zachowaniu, przestrzeganie regulaminu punktowego. • Wyjaśnianie, do czego wiedza z danego przedmiotu jest potrzebna. • Służenie pomocą w trudnościach i rozwijanie zainteresowań. • Zapisywać spostrzeżeń

		<p>pozytywnych i negatywnych o uczniach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsekwencja i systematyczność w ocenianiu. • Podkreślanie każdego sukcesu ucznia
4.	<p>Podmiotowe traktowanie ucznia, szacunek dla uczniowskiej indywidualności, indywidualizacja oddziaływań w procesie dydaktyczno-wychowawczym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwracanie się do uczniów po imieniu, tworzenie klimatu kameralności kontaktów w szkole. • Dostrzeganie (zawsze) w każdym uczniu przede wszystkim zalet i możliwości.
5.	<p>Współpraca z rodzicami. Organizacja zebrań z rodzicami, służących analizie sytuacji. Prowadzenie planowej pedagogizacji rodziców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rzetelnie i taktownie informowanie rodziców i opiekunów o pozytywnych i negatywnych wynikach w nauce i zachowaniu. • Organizacja ciekawych zebrań z rodzicami. • Systematyczne prowadzenie pedagogizacji rodziców.
6.	<p>Wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznanie indywidualnych potrzeb ucznia. • Zespołowe planowanie i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. • Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. • Monitorowanie osiągnięć uczniów.
7.	<p>Doskonalenie umiejętności wychowawczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w różnych formach doskonalenia umiejętności wychowawczych organizowanych w szkole i poza nią. • Wzajemna wymiana doświadczeń między nauczycielami.
8.	<p>Godne reprezentowanie społeczności nauczycielskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępowanie zgodne z obowiązującymi zasadami moralnymi i prawnymi. • Krytyczny stosunek do siebie, konsekwencja w działaniu, znajomość własnej wartości. • Otwartość na zmiany i innowacje.

9.	Prowadzenie dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzanie własnych planów pracy z uwzględnieniem Programu Wychowawczego szkoły. • Rzetelne dokumentowanie sukcesów uczniów, zapisy dotyczące zaistniałych problemów.
----	--------------------------	--

VI. TREŚCI WYCHOWAWCZE ZAWARTE W POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTACH SZKOLNYCH:

Nauczyciel na każdej lekcji powinien własną postawą i przez stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych:

- ✓ uczyć systematyczności, dokładności i punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm, pracowitości,
- ✓ podnosić poczucie własnej wartości uczniów i dążyć do wypracowania przez nich samokrytycyzmu,
- ✓ uczyć poprawnej komunikacji i współpracy w grupie,
- ✓ uczyć troski o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- ✓ dbać o poprawne wyrażanie się uczniów,
- ✓ promować szkołę (konkursy, rozgrywki sportowe).

Zadaniem każdego nauczyciela jest wykorzystywanie treści przedmiotowych do ukazania:

- ✓ wartości ogólnoludzkich, które mogą stać się drogowskazem w życiu człowieka,
- ✓ przykładowych postaw bohaterów literackich, historycznych i współczesnych wobec ludzi, sytuacji, problemów, idei,
- ✓ procesu podejmowania decyzji i ich skutków,
- ✓ rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych i dokonywania wyborów,
- ✓ tradycji rodzinnych, regionalnych, narodowych i ich znaczenia dla tożsamości człowieka,
- ✓ wartości rodziny w życiu człowieka,
- ✓ piękna przyrody, jej użyteczności i sposobów ochrony przed zgubnymi wpływami cywilizacji,
- ✓ osiągnięć człowieka, będących skutkiem jego pracy i zaangażowania,
- ✓ znaczenia norm moralnych w życiu człowieka,

- ✓ zagrożeń dla człowieka ze strony przyrody i cywilizacji oraz sposobów ich uniknięcia,
- ✓ rzetelnego myślenia koniecznego do poszukiwania prawdy i odkrywania dobra,
- ✓ zalet wzrostu czytelnictwa wśród młodzieży (lekcje biblioteczne – wartościowe czasopisma, zamiłowanie do książek).

VII. POWINNOŚCI WYCHOWAWCY KLASOWEGO

1. Zapoznaje uczniów z kodeksem praw ucznia.
2. Prowadzi godziny do dyspozycji wychowawcy klasy według ustalonej tematyki, zgodnej z ogólnymi zadaniami wychowawczymi szkoły.
3. Integruje klasę i dba o utrzymanie w niej dobrej atmosfery pracy.
4. Poznaje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje uczniów.
5. Organizuje proces wychowania w zespole, a w szczególności: tworzy warunki do rozwoju uczniów, przygotowania do życia w zespole, rodzinie i społeczeństwie, rozwiązuje ewentualne konflikty w zespole, a także między wychowankami i społecznością szkoły.
6. Współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynuje ich działania wychowawcze, organizuje indywidualną opiekę nad uczniami z trudnościami, jest członkiem zespołu wspierającego ucznia ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.
7. Ścisłe współpracuje z rodzicami wychowanków i klasową radą rodziców. Informuje ich o wynikach i problemach w zakresie wychowania i kształcenia. Włącza rodziców w programowe i organizacyjne sprawy klasy i szkoły.
8. Rozpoznaje sytuację wychowawczą uczniów i informuje uczących nauczycieli o trudnych przypadkach w tym zakresie.
9. Diagnozuje sytuacje rodzinne uczniów.
10. Udziela uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych.
11. Współdecyduje z samorządem klasy i z rodzicami uczniów o programie i planie działań wychowawczych na rok szkolny lub dłuższe okresy.
12. Prowadzi dokumentację szkolną zgodnie z przepisami prawa oświatowego.
13. Realizuje i ewaluje plan pracy wychowawczej.

VIII. SAMORZĄDNOŚĆ UCZNIÓW W ZSO NR 6

W ZSO nr 6 działa Samorząd Uczniowski stanowiący zorganizowaną formę samodzielnych działań uczniów. SU posiada regulamin, a jego działania koordynowane są przez opiekunów. Ważne decyzje podejmowane są w porozumieniu z Dyrekcją Szkoły i Radą Pedagogiczną. Samorząd Uczniowski posiada własną reprezentację zwaną Prezydium Samorządu Uczniowskiego. Prezydium SU wybierane jest w tajnych wyborach przez ogół uczniów, które przeprowadzane są w czerwcu każdego roku. Prezydium SU rozpoczyna działalność od nowego roku szkolnego.

Cele Samorządu Uczniowskiego:

1. Uczestnictwo uczniów w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów oraz partnerstwo w stosunkach z nauczycielem w realizacji celów wychowawczych szkoły.
2. Rozwijanie demokratycznych form współżycia, współdziałania uczniów i wzajemnego wspierania się, przyjmowania współodpowiedzialności za jednostki i grupę.
3. Kształtowanie umiejętności zespołowego działania, stwarzanie warunków do aktywności społecznej, samokontroli samoobrony i samodyscypliny uczniów.

Zadania SU:

1. Pobudzanie społeczności uczniowskiej do jak najlepszego spełniania obowiązków szkolnych.
2. Współdziałanie w rozwijaniu, w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, zainteresowań naukowych, kulturalnych, sportowych, turystyczno-krajoznawczych, organizowanie wypoczynku i rozrywki.
3. Dbanie o dobre imię i honor szkoły, kultywowanie i wzbogacanie jej tradycji.
4. Realizacja własnych projektów (grupa młodzieżowych mediatorów).
5. Rada samorządu jest pomostem między gronem pedagogicznym a uczniem.

Prawa SU:

1. Prawo do zapoznania się z programem nauczania, jego treścią, celami i stawianymi wymaganiami.
2. Prawo do przedstawiania radzie pedagogicznej i dyrektorowi szkoły wniosków i opinii we wszystkich sprawach szkoły, w szczególności dotyczących przestrzegania podstawowych praw uczniów.
3. Prawo do zgłaszania propozycji do planu wychowawczego szkoły i statutu szkoły.

4. Prawo do opiniowania szkolnego systemu oceniania i przedmiotowego systemu oceniania.
5. Rozstrzygnięcie sporów między uczniami (grupa młodych mediatorów – Szkolna Grupa Rówieśnicza).

IX. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ NAUCZYCIELI Z RODZICAMI

1. Rodzice i szkoła są instytucjami spełniającymi niezwykle ważne funkcje wychowawcze, przy czym szkoła i nauczyciele pełnią rolę wspomagającą wobec rodziców.
2. Realizacja zadań wychowawczych przyniesie efekty, gdy wzajemna współpraca rozumiana będzie jako spójność postępowania domu rodzinnego i szkoły.
3. Współpraca z rodzicami rozpoczyna się z chwilą przyjęcia dziecka do szkoły i powinna mieć formę następujących działań:
  - a) udziału rodziców w opiniowaniu rocznych działań wychowawczych,
  - b) spotkań organizacyjnych na początku roku szkolnego (informacje o organizacji roku szkolnego, planach i programach pracy szkoły),
  - c) spotkań z wychowawcą (indywidualnych oraz podczas zebrań klasowych),
  - d) wspólnych działań w sprawach na rzecz klasy i szkoły,
  - e) rozpoznawania oczekiwań rodziców (ankiety),
  - f) prowadzenia pedagogizacji rodziców z uwzględnieniem ich oczekiwań,
  - g) korzystania z pomocy rodziców – ekspertów (fachowców),
  - h) przekazywania informacji o dziecku,
  - i) pomocy przy organizowaniu imprez klasowych i szkolnych,
  - j) listów pochwalnych i gratulacyjnych dla rodziców.

Ogólne zasady współpracy powinna cechować:

- 1) rzetelność, konkretność i regularność informacji dostarczanych rodzicom, dotyczących dobrych i złych wyników w nauce i zachowaniu (udzielanych podczas wywiadówek, rozmów indywidualnych na życzenie rodzica lub nauczyciela),
- 2) partnerstwo we współdziałaniu: wspólne szukanie przyczyn i sposobów przezwycięzania problemów dydaktycznych i wychowawczych, mające na celu dobro dziecka.

- 3) otwartość szkoły na środowisko lokalne, wyrażająca się w przybliżaniu pracy szkół i jej osiągnięć oraz problemów poprzez zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne, prezentacje prac młodzieży podczas zebrań z rodzicami i współpracę z instytucjami wspomagającymi placówkę.

Powinności rodziców to:

1. Współpraca ze szkołą w rozwiązywaniu problemów dziecka.
2. Interesowanie się postępami w nauce oraz życiem szkolnym dziecka.
3. Zakupienie dziecku kompletu obowiązujących podręczników.
4. Obowiązkowe uczestniczenie w zebraniach klasowych dla rodziców oraz prelekcjach poświęconych zagadnieniom wychowawczym.
5. Usprawiedliwianie nieobecności dziecka do 7 dni, po tym terminie absencja jest nieusprawiedliwiona.
6. Zgłaszanie się do szkoły na wezwanie w wyznaczonym terminie.
7. Uczenie dziecka kulturalnego zachowania w szkole i poza nią oraz poszanowania mienia szkolnego.
8. Dbanie o odpowiedni strój i wygląd dziecka.
9. Przekazanie rzetelnej informacji o stanie zdrowia dziecka, by nie stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa lub życia podczas pobytu w szkole.
10. Rozwijanie zainteresowań dziecka, dbanie o jego rozwój fizyczny i psychiczny, promowanie zdrowego stylu życia.
11. Ponoszenie odpowiedzialności finansowej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez ich dzieci.
12. Powołanie Rady Rodziców i ścisła z nią współpraca.

X. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM (ORGANIZACJAMI, INSTYTUCJAMI I STOWARZYSZENIAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY)

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne i zawodowe, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

1. Placówkami kulturalno-oświatowymi (WDK, Muzeum Narodowe, Muzeum Historii Kielc, Biblioteka Publiczna i inne) – udział w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych, lekcjach bibliotecznych.
2. Placówkami oświatowo-opiekuńczymi (PPP, MOPR, Świetlicą „Rafael, Centrum Integracji Społecznej w zakresie pomocy uczniom: przejawiającym trudności w nauce, z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej).
3. Klubem osiedlowym „Słoneczko” w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów na zajęciach pozalekcyjnych, wspólnej organizacji festynów osiedlowych, organizacji imprez szkolnych w klubie.
4. Władzami lokalnymi poprzez udział w akcjach typu „Sprzątanie świata”, konkursach miejskich.
5. Wymiarem sprawiedliwości (Sąd, kuratorzy sądowi, Policja) w zakresie upowszechnienia kultury prawnej oraz rozwiązywania spraw nieletnich, organizowania warsztatów i pogadanek na temat przestępczości dzieci i młodzieży oraz ich odpowiedzialności karnej.

XI. ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH NA ROK SZKOLNY 2011/2012

Obszary	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji celów
KIM JESTEM?	1) uświadamianie potrzeby poznania siebie	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych, • dyskusje na lekcjach z wychowania do życia w rodzinie, na lekcjach religii,
	2) rozwijanie samoświadomości i realnej samooceny	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczniom badania własnych umiejętności przez zastosowanie gotowych testów, a także testów przygotowanych przez nauczycieli według zasad pomiaru dydaktycznego, recenzje prac itp., • udział uczniów w konkursach i rozgrywkach sportowych, • dyskusje na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych – poznawanie swoich słabych i mocnych stron,
	3) kształtowanie wrażliwości uczuciowej i pozytywnych wartości	<ul style="list-style-type: none"> • udział w akcjach charytatywnych („Góra grosza”, „Pluszowy miś”, pomoc osobom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych) i ekologicznych („Sprzątanie świata”, Dzień Ziemi), • dyskusje po ważnych aktualnych wydarzeniach w Polsce i na świecie, po obejrzeniu wybranych filmów, reportaży czy przeczytaniu wstrząsającego artykułu prasowego (lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotów humanistycznych),

<p>4) ćwiczenie umiejętności oceny własnych zachowań i propagowanie właściwych postaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusje w grupie na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych, • indywidualne rozmowy wychowawców i nauczycieli z uczniami, • prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych, • lekcje na temat agresji, tolerancji, asertywności i zachowań ryzykownych – wychowawcy klas, pedagog szkolny, pozostali nauczyciele, • stosowanie nagród i kar określonych w Wewnątrzszkolnych Zasadach Oceniania, • przestrzeganie zasady <i>fair-play</i> nie tylko w sporcie, ale też w codziennych kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi, • stworzenie Kodeksu Kibica – w związku z organizacją w Polsce Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej 2012,
<p>5) zachęcanie do planowania drogi samokształcenia i kariery zawodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze na temat technik uczenia się i zapamiętywania, • testy pomiaru dydaktycznego – nauczyciele przedmiotów, • ćwiczenie umiejętności autoprezentacji na lekcjach różnych przedmiotów, • udział uczniów w projektach edukacyjnych (dla gimnazjalistów – obowiązkowy), • organizowanie dla uczniów klas III gimnazjum zajęć z psychologiem na temat orientacji zawodowej, wyjazdy na Targi Edukacyjne oraz wyjścia do szkół średnich na „dni otwarte”,
<p>6) rozwijanie zainteresowań i talentów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w zajęciach dodatkowych z różnych przedmiotów oraz w zajęciach sportowych w różnych dyscyplinach,

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w zajęciach teatralnych, tanecznych, umuzykalniających, dziennikarsko-edytorskich (wydawanie gazetki szkolnej „USG”), • praca w Samorządzie Uczniowskim, • przygotowanie uczniów do przedmiotowych konkursów szkolnych i międzyszkolnych oraz zawodów sportowych, • organizowanie wycieczek krajoznawczych, wyjść do kina, teatru, muzeum, na wystawy i odczyty,
JA I MOJA RODZINA	1) zapoznanie z rolami rodzicielskimi i odpowiedzialnością rodzicielską	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie problemów w domach rodzinnych i organizowanie pomocy poprzez wychowawcę, pedagoga szkolnego lub poradnię psychologiczno-pedagogiczną, • rozmowy i dyskusje na lekcjach wychowawczych, humanistycznych, wychowania do życia w rodzinie, wzbudzanie refleksji nad rolą rodziny w życiu każdego człowieka,
	2) zachęcanie do współtworzenia dobrego klimatu w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych członków rodziny – dyskusje na temat właściwych relacji z rodzeństwem i rodzicami oraz dalszymi członkami rodziny, • utrwalanie szacunku do osób starszych – rozmowy na temat właściwego zachowania się w obecności osób starszych, kultury słowa,

	3) kultywowanie tradycji rodzinnych i regionalnych,	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie wigilii klasowych, konkursów związanych z obrzędami świątecznymi (konkurs na świąteczny wystrój sali, stół wigilijny, pisanek wielkanocną, koszyczek wielkanocny, konkursy plastyczne), szkolnych Andrzejek i mikołajek, • udział rodziców w imprezach szkolnych i klasowych („Spotkania Pokoleń” w świetlicy szkolnej, apele klasowe z okazji Dnia Matki, Ojca, Dnia Babci i Dziadka),
JA I MOJE ZDROWIE	1) budowanie świadomości współzależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym i duchowym oraz odpowiedzialności za własne zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na temat przyczyn i skutków chorób cywilizacyjnych (godziny wychowawcze, przyrody i biologii), • szkolne akcje przeciw uzależnieniom od narkotyków, alkoholu i papierosów oraz gier komputerowych (kampanie i konkursy), • organizowanie zajęć z psychologiem lub pedagogiem na temat uzależnień, dyskusje na godzinach wychowawczych (uczenie asertywności), • zajęcia na temat radzenia sobie ze stresem i właściwej organizacji nauki i czasu wolnego, • zajęcia na temat radzenia sobie z własną i cudzą agresją, • propagowanie zdrowego odżywiania się – omawianie zasad zdrowego odżywiania w ramach lekcji przyrody, biologii i godzin wychowawczych, uświadamianie wpływu dodatków do żywności na organizm człowieka, • poznanie skutków uzależnień pokarmowych, bulimii i anoreksji,

	<p>2) zapobieganie wadom postawy, zwiększenie aktywności fizycznej wśród uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • działania higienistki szkolnej – monitorowanie stanu zdrowia uczniów, • badania okresowe; • dostosowanie krzeseł i ławek szkolnych do wzrostu uczniów; • systematyczne uczestnictwo uczniów w zajęciach wychowania fizycznego oraz w zajęciach SKS, • organizacja Dnia Sportu – promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, uprawiania ulubionych dyscyplin sportowych, • udział uczniów w zawodach różnych dyscyplin sportowych, • rozmowy na temat właściwej pozycji podczas nauki w klasie szkolnej i w domu oraz podczas pracy na komputerze (godziny wychowawcze, lekcje przyrody i biologii),
	<p>3) zapobieganie wypadkom w szkole i poza szkołą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na temat zachowania zasad bezpieczeństwa w drodze do i za szkoły (godziny wychowawcze), • rozmowy na temat zachowania zasad bezpieczeństwa podczas ferii, wakacji i dni świątecznych (godziny wychowawcze), • zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi w pracowniach lekcyjnych oraz podczas lekcji wychowania fizycznego, • zapoznanie uczniów z podstawami ruchu drogowego, • zajęcia z udzielania pierwszej pomocy (pokazy, zajęcia praktyczne, realizacja programu edukacji dla bezpieczeństwa w gimnazjum),

		<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z zasadami postępowania w sytuacjach zagrożenia życia (ćwiczenia przeciwpożarowe, realizacja programu edukacji dla bezpieczeństwa w gimnazjum z zakresu obrony cywilnej),
	4) uświadamianie potrzeby dbania o higienę osobistą i właściwy strój	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy na temat higieny osobistej na godzinach wychowawczych, lekcjach przyrody, biologii, wychowania fizycznego, na zajęciach z wychowania do życia w rodzinie, • rozmowy na temat właściwego stroju – dostosowanego do pogody oraz sytuacji (właściwy strój szkolny codzienny i galowy, bezpieczne obuwie szkolne i sportowe),
MOJA WIELKA I MAŁA OJCZYZNA	1) kształtowanie właściwych postaw patriotycznych, budzenie szacunku dla symboli narodowych oraz przeszłości narodu i państwa	<ul style="list-style-type: none"> • obchody rocznic i świąt państwowych (apele i gazetki z okazji Święta Niepodległości, Konstytucji 3 Maja, rocznicy kampanii wrześniowej 1939 r.), • nauka i utrwalanie znajomości hymnu narodowego i innych symboli narodowych, dbanie o godną postawę podczas wykonywania hymnu, • dbanie o czystość języka polskiego i kulturę słowa, • wycieczki do miejsc pamięci narodowej, • popularyzowanie wiedzy o historii Polski poprzez konkursy historyczne, wystawy tematyczne, • dyskusje na temat znaczenia patriotyzmu w dzisiejszym świecie, tolerancji i poszanowania odmienności innych narodów i kultur (lekcje języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, godziny wychowawcze),

	2) kształtowanie postawy szacunku dla dziedzictwa kulturowego regionu i kraju	<ul style="list-style-type: none"> • wycieczki po Kielcach (poznanie historii i dorobku kulturowego miasta), • informowanie o lokalnych inicjatywach kulturalnych, • wycieczki po województwie świętokrzyskim – poznanie najciekawszych miejsc naszego regionu, • poznawanie zabytków i tradycji miast polskich,
	3) wychowanie dla społeczeństwa demokratycznego	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie roli i znaczenia wyborów demokratycznych na lekcjach wiedzy o społeczeństwie, • stosowanie procedur demokratycznych w życiu społeczności szkolnej, • przeprowadzenie demokratycznych wyborów do Prezydium Samorządu Uczniowskiego, • prowadzenie działalności charytatywnej, • propagowanie idei wolontariatu,
	4) wdrażanie uczniów do aktywnego udziału w życiu środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> • kontakty z przedstawicielami lokalnych władz, • angażowanie społeczności szkolnej w imprezy organizowane przez miasto, • czynny udział uczniów w wolontariacie,
	5) wdrażanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu klasy i szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • inicjatywy Samorządu Uczniowskiego (akcje, konkursy, apele), • angażowanie uczniów w organizację szkolnych i klasowych imprez, • współorganizowanie z wychowawcą rajdów i wycieczek, • uczestnictwo uczniów pod kierunkiem nauczycieli w organizowaniu i przeprowadzaniu różnych form działalności szkolnej : koncerty, wystawy, zawody sportowe, konkursy, „dzień otwarty szkoły”, giełda używanych podręczników,

	6) kultywowanie tradycji szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> • reprezentowanie szkoły w konkursach, olimpiadach i zawodach sportowych • uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, uroczyste pożegnanie klas VI szkoły podstawowej i III gimnazjum, • ślubowanie klas I szkoły podstawowej oraz gimnazjum, • otrzęsiny klas I gimnazjum, • pasowanie na czytelnika w klasach I SP, • uroczyste apele z okazji rocznic i świąt państwowych (Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja), • obchody Święta Edukacji Narodowej, • Święto Szkoły, • Dzień Sportu Szkolnego, • Dzień Unii Europejskiej, • Spotkania Pokoleń, • coroczne szkolne konkursy przedmiotowe (polonistyczne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, przyrodnicze, wiedzy o Kielcach i regionie, plastyczne, „Omnibus”), • szkolne tradycje obchodzenia świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy (jasełka, apele i konkursy świąteczne), • szkolne Andrzejki, mikołajki, walentynki, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, prima aprilis, • prowadzenie kroniki szkoły i kronik klasowych, • prowadzenie szkolnego portalu internetowego i klasowych stron internetowych,
--	------------------------------------	---

		<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie gazetki szkolnej „USG”, • udział w akcjach charytatywnych i ekologicznych,
	7) upowszechnianie wiedzy ekologicznej oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w akcjach na rzecz środowiska : „Sprzątanie świata”, obchody Dnia Ziemi, • promowanie turystyki pieszej i rowerowej, • poznawanie problematyki ekologicznej w ramach lekcji przyrody, biologii, chemii i godzin wychowawczych, • udział uczniów w szkolnych i międzyszkolnych konkursach o tematyce ekologicznej, • udział uczniów w zajęciach organizowanych przez LOP,
JESTEM OBYWATELEM EUROPY I ŚWIATA	1) rozwijanie poczucia tożsamości europejskiej i świadomości wielowiekowych związków Polski z Europą	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie historii Europy i roli, jaką odgrywała w niej Polska (na lekcjach historii i języka polskiego), • poznawanie współczesnych problemów życia w krajach europejskich, ich kultury, zwyczajów, gospodarki (lekcje geografii, j. polskiego i wiedzy o społeczeństwie), • rola i znaczenie polskiej prezydencji Unii Europejskiej, • udział w konkursach wiedzy o Unii Europejskiej, • organizowania Dnia Europejskiego,
	2) kształtowanie potrzebnych umiejętności do nawiązywania współpracy europejskiej w wymiarze indywidualnym i	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie znajomości języków obcych, • udział uczniów w szkolnych i międzyszkolnych konkursach języka rosyjskiego i angielskiego, • nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z młodzieżą z innych krajów,

	grupowym	
	3) poznawanie dorobku kulturowego innych krajów i narodów i budzenie szacunku dla ich kultur, religii, poglądów	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z geografii, historii, języka polskiego, angielskiego i rosyjskiego, godziny wychowawcze,

XII. UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU

Poszczególne elementy Programu Wychowawczego powinny zostać zawarte w planach nauczania każdego przedmiotu, w planach pracy wychowawcy klasowego, w planach pracy zajęć pozalekcyjnych, Samorządu Uczniowskiego i innych organizacji działających w szkole.

Program zakłada realizację celów i zadań nie tylko w czasie tradycyjnych godzin wychowawczych, ale uwzględnia działania wychowawcze wszystkich nauczycieli w czasie lekcji przedmiotowych, uroczystości szkolnych oraz zajęć pozalekcyjnych.

XIII. EWALUACJA

Na każdym etapie realizacji Programu Wychowawczego nauczyciele starają się szukać odpowiedzi na pytanie, czy i jak podjęte działania wpłynęły na uczniów, ich wiedzę, umiejętności i postawy oraz czy osiągamy założone cele programu. Odpowiedzi na te pytania dostarczyć może:

- analiza wyników ankiet przeprowadzanych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczących różnych zagadnień wychowawczych, poglądów uczniów,
- udział uczniów w różnego rodzaju imprezach na terenie szkoły, jak również poza nią,
- własna inicjatywa uczniów i podejmowanie działań przewidzianych statutowo oraz dodatkowych,
- analiza trudnych przypadków wychowawczych, podejmowanych działań zaradczych i postępów w tym zakresie,
- zaangażowanie rodziców w życie klasy, szkoły.

Opracowanie – Komisja ds. Programu Wychowawczego Szkoły: